MERIT
A CESO AND WUSC PROGRAM

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

Төрийн бодлогын үр нөлөөг үр шим хүртэгч, цалинжигчаар тодорхойлох нь

Эх сурвалж: Гарын авлагын Бүлэг 6-ын 49-53-р нүүр

Агуулга

- Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт
- Эрх тэгш байдал, тэгш эрхийг тогтоож байгаа эсэх
- Австралийн туршлага
- Өмнөд Африкийн туршлага
- Үр шим хүртэгчдийг хүйсээр ангилах
- Цалинжигч, цалингийн зардлыг хүйсээр ангилах
- Шидэт тоо-50%

Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт

- Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт гэдэгт төсвийн хөтөлбөр, бодлогууд эмэгтэйчүүдэд хэрхэн нөлөөлөхийг системтэйгээр үнэлэн шалгахыг ойлгоно.
- Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт гэдэг нь зөвхөн тусгайлан эмэгтэйчүүдэд чиглэсэн хөтөлбөрүүдийг шинжлэх, “эмэгтэйчүүдэд зориулсан” тусдаа төсөв төлөвлөх бус, харин төрийн бүх хөтөлбөр, үйлчилгээ, бодлого дахь жендэрийн нөлөөллийг үнэлж үзэх явдал юм.

Эрх тэгш байдал, тэгш эрхийг тогтоож байгаа эсэх

- Төсөв эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүст ялгаатайгаар нөлөөлж болзошгүй учраас Засгийн газрын төсөв нь “жендэрийн хувьд төвийг сахисан/саармаг” байж болохгүй.
- “Жендэрийн хувьд төвийг сахисан/саармаг” гэдэг нь үнэндээ жендэрийн хувьд харалган, мэдрэмжгүй байна гэсэн үг.
- Энэ байдлаар эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлыг харгалзаагүйгээс зарим хөтөлбөр тэгш бус байдлыг нэмэгдүүлэх талтай.
- Төрийн аливаа хөтөлбөр, үйл ажиллагаа, арга хэмжээ нь ард иргэдийн дунд эрх тэгш бус байдлыг санамсаргүйгээр нэмэгдүүлж байж болзошгүй.

Австралийн туршлага

- Засгийн газрын яам, агентлагуудад тухайн жилийн төсөв ялангуяа улсын төсвийн зарлага охид, эмэгтэйчүүдэд хэрхэн нөлөөлөх талаар шинжилгээ хийх шаардлага тавьдаг.

Өмнөд Африкийн туршлага

- Ядуу эмэгтэйчүүдийн нийгэм-эдийн засгийн хэрэгцээ шаардлагыг тэргүүн ээлжинд авч үзэх зарчим, үнэт зүйлсийн цогц нь төсвийн зарлагыг хянах арга хэрэгсэл болдог.
- Энэ зорилгоор эрэмбэлэх, төлөвлөх, хянах эрх бүхий төрийн байгууллагуудыг чадавхжуулдаг.
- Энэхүү чухал сэдвийн талаарх хэлэлцүүлэгт идэвхтэй оролцох иргэний нийгмийн байгууллагуудыг чадавхжуулдаг.

Анхаарч үзэх жендэрийн асуудлууд

- Практикт төсөв боловсруулах явцад эдийн засгийн хувьд ач холбогдолтойгоор жендэрийг асуудлыг тусгах нь дүн шинжилгээний амаргүй ажил юм.
- Энд зайлшгүй асуух ёстой асуулт бол төсөв боловсруулахдаа жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт шаардлагатай гэдгийг илтгэж буй юуг орхигдуулсан байж болзошгүй вэ?
- Жендэрийн дүн шинжилгээг дутмаг оруулах явдал багтана.
- Бидний санал: Яамд, ЗДТГ-ын зарцуулалт болон Сангийн яамны зарлага, орлогын асуудал хэлэлцэгдэх бүрт ~~нь~~ жендэрийн дүн шинжилгээг бага багаар шигтгэж, оруулж өгөх нь зүйтэй.

Төсвийн микро хэмжээс

- Туршлагаас харахад Засгийн газрын бодлого, хөтөлбөрийн бүтцэд төвлөрөхөөс төсвийн микро эдийн засгийн хэмжээс болох орлого, зарлагын бүрэлдэхүүнд төвлөрөх нь арай хялбар байдаг.

Үр шим хүртэгчдийг хүйсээр ангилах

- Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлтийн хүрээнд төрийн зарлагын нөлөөллийг үнэлэхийн тулд үр шим хүртэгчдийг хүйсээр ангилахыг шаарддаг.
- “Үр шимийн нөлөөллийн” шинжилгээ хийх энэхүү аргачлалыг ард иргэдэд үзүүлж буй төрийн үйлчилгээний үр шимийг баримжаалах нэг арга зам болгон тухайн бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний зардлыг тооцоолдог байна.
- Энэ аргачлалд зарлагын мэдээллийг эдгээр үйлчилгээг ашигласан хүмүүсийн мэдээлэлтэй тулган хардаг. Ингэснээр тухайн хүйс, бүлэгт оногдож буй зардлын түвшинг тодорхой тогтоох боломж бүрддэг.

Цалинжигч, цалингийн зардлыг хүйсээр ангилах

- Төр төрийн албан хаагчдын цалин хөлсөөр дамжуулан баялгийг хуваарилж, боломж олгодог билээ.
- Түүнчлэн, төрийн үйлчилгээний зардал болон төрийн албан хаагчдын цалин хөлсний мэдээллийг хүйсийн мэдээлэлтэй нь тулгаж үзсэнээр аливаа зөрүүг харах боломжтой.

Хөтөлбөрийн цар хүрээг тодорхойлох

- Тухайн байгууллага бүхий л нөөц бололцоогоо дайчлан иргэд, олон нийтэд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ үзүүлдэг. Үүнтэй холбоотой үйл ажиллагаа хязгаарлагдмал тооны хөтөлбөрт багтдаг тул ийм хэлбэрээр зохион байгуулдаг.
- Та эдгээр хөтөлбөр болон нөөцийг (тоо, чанар, ажиллах хүч, материал техник, хөрөнгө санхүү) хэрхэн зүй зохистой хуваарилах, ямар үр дүнд хүрэх, хэнд, ямар хэмжээний сэтгэл ханамж өгөх талаар тодорхой ойлголттой байх нь зүйтэй.

Үр шим хүртэгчдийн тоог түүвэрлэн тодорхойлох нь

- Танд хүйсээр ангилсан мэдээлэл олдохгүй тохиолдолд шинжилж буй хөтөлбөрөөс үр шим хүртэгч эмэгтэй, эрэгтэй хүмүүсийн тоог харьцангуй байдлаар тооцоолохын тулд түүвэрлэлтийн аргыг ашиглаж болно.

MERIT
A CESO AND WUSC PROGRAM

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

Баярлалаа.